

5. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» [Редакція від 28.02.2019 року] [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-19#n7>

6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]// Відомості Верховної Ради України 18.12.2016 – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv/page>

Бакутін Євген,

викладач кафедри тактичної підготовки ННІ № 3 НАВС

ОСНОВНІ КОНСТИТУЦІЙНІ ПРИНЦИПИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

Основні тенденції світового та вітчизняного суспільного розвитку, стратегія інтеграції України у європейську спільноту, поглиблення відповідних державних і правових трансформацій зумовили появу нових орієнтирів, стандартів, цінностей та принципів, що визначають й загальну спрямованість реформ правоохоронних органів України.

Застосування технічних приладів у боротьбі з правопорушеннями визнається правомірним, якщо воно безпосередньо передбачено законом або рекомендовано законом чи не суперечить закону за своєю сутністю. Найбільш загальні правові основи використання технічних приладів визначаються Конституцією України, Законом України «Про Національну поліцію», Кодексом України про адміністративні правопорушення тощо.

Дотримання законності під час проведення досудового і судового розслідування, прийняття адміністративних заходів цілком і повністю розповсюджується на усі випадки (факти) використання технічних засобів. Використання технічних засобів у правоохоронній діяльності повинно суворо відповідати вимогам чинного законодавства та існуючій нормативній базі. При цьому повинні бути всебічно забезпечені гарантії прав, свобод і інтересів громадян та юридичних осіб, що гарантуються Конституцією України.

На думку науковця Кобець М.В. та співавторів під законністю використання технічних засобів розуміють – загально-правовий (процедурний) принцип діяльності правоохоронних органів загалом та застосування технічних засобів для отримання даних у процесі документування і доказування. Законність визначається обов'язковим вжиттям заходів, які передбачені Законом, виконанням їх у чіткій відповідності до положень та вимог, а також недопустимості дій, що непередбачені законом, та тим більше, які йому суперечать [3, с. 67].

Законність використання технічних засобів тісним чином пов'язана з етичними аспектами отримання інформації від людини та про людину, а також з тактичними аспектами правомірного застосування технічних засобів та

технічними аспектами впровадження і використання технічних засобів, які забезпечують об'єктивне, достовірне, найбільш повне і ефективно збирання, дослідження та використання даних у розслідуванні правопорушення на рівні сучасних вимог.

Етична допустимість (або етичність) використання технічних засобів – є важливим аспектом правової допустимості. Вона стосується передусім осіб, що виступають як джерела інформації стосовно події та обставин адміністративного правопорушення. Безпосереднє використання технічних засобів повинно відповідати нормам моралі та професійній етиці поліцейського.

Використання технічних засобів не повинно принижувати честь і гідність людини, спричиняти моральні чи фізичні страждання, пригнічувати її волю та духовний стан, впливати ситуаційно-психологічно, завдати шкоди здоров'ю (не кажучи вже про загрозу життю), не перешкоджати здійсненню нею прав, які охороняються законом. Так розділом 2 Закону України «Про Національну поліцію», присвячено принципам діяльності поліції [2, с. 4].

Етична проблема отримання інформації про людину та від неї пов'язана з дотриманням, передусім, конституційних принципів, які з одного боку гарантують особисті права і свободи громадян (статті 29-32 Конституції України), а з іншого – накладають на них певні обов'язки перед суспільством (ст. 23 Конституції України) [1].

В зв'язку з цим в етичній допустимості використання технічних засобів слід розрізняти два аспекти: 1) власно етичний, якщо застосування технічних засобів безпосередньо не торкається особистих прав чи інтересів громадян, тобто, що припустимо для дослідження різноманітних матеріальних об'єктів – джерел доказів, не завжди є придатним для отримання інформації від людини та про неї; 2) процесуально-етичний, коли отримання інформації за допомогою технічних засобів супроводжується безпосередніми обмеженнями або порушеннями прав і свобод людини. Не можна, наприклад, в однаковій мірі застосовувати технічні засоби відносно правопорушника та свідка, оскільки останній виконує свій громадський обов'язок і реалізує своє конституційне право – надає допомогу поліцейському у встановленні істини по справі.

Важливість побудови системи, безпосереднього формулювання та пояснення правових принципів, за якими необхідно здійснювати організацію використання технічних засобів є важливими за цілою низкою різноманітних причин, основними з яких є такі: 1) знання принципів компенсуватиме незнання певних фактів в частині використання технічних засобів фіксації правопорушень; 2) на якісно сформульованих принципах набагато ефективніше побудувати систему законодавства, положення яких визначатимуть правове регулювання використання технічних засобів; 3) принципи свідчатимуть про цілі як держави, так і суспільства стосовно використання технічних засобів фіксації правопорушень; 4) принципи визначатимуть межі втручання у використанні технічних засобів фіксації правопорушень; 5) принципи обґрунтують внутрішнє ставлення правоохоронця, юриста, пересічного громадянина до використання технічних засобів фіксації правопорушень, та

впливатимуть на поведінку кожного суб'єкта; б) принципи даватимуть можливість оцінити загальний стан використання технічних засобів фіксації правопорушень тощо.

Таким чином, детальне регламентування законодавством основних принципів використання технічних засобів фіксації правопорушень – це є вагомим аргументом, що принципам приділяється все більша увага і вони не носять загальний характер.

Список використаних джерел

1. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141).

2. Закон України «Про Національну поліцію»: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2018 р.: (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018. – 104 с.

3. Спеціальна техніка: основні поняття, терміни та визначення: [навчальний посібник] \ М.В. Кобець, Б.В. Жуков, П.П. Артеменко, В.А. Кудінов. – К.: «Аванпост - Прим», 2013. – 192 с.

4. Адміністративне судочинство. Процесуальні документи. Практичний коментар та зразки. \ К.І. Чижмар, Д.В. Журавльов, О.В. Дрозд. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 152 с.

Білозьорова Ганна,

аспірант кафедри правознавства та галузевих юридичних дисциплін НПУ імені М.П. Драгоманова

ПРАВОЗАХИСНА ДІЯЛЬНІСТЬ АДВОКАТУРИ В УКРАЇНІ

Зміна основ політичного та економічного життя України, демократичні перетворення, формування громадянського суспільства та правової держави зумовлюють вирішення різноманітних державотворчих завдань, серед яких варто виділити реформування політичної системи, механізму держави і, зокрема, правозахисних органів.

Загальновідомо, що одним із основних критеріїв визначення досягнутого суспільством рівня цивілізованого розвитку є ефективність діяльності щодо забезпечення прав, свобод та законних інтересів людини й громадянина. Саме від виконання суб'єктами правозахисної діяльності своїх завдань та функцій залежить стан правопорядку в державі, рівень розвитку демократії.

За таких умов особливої ваги в суспільному житті набуває аспект здійснення правозахисної діяльності в нашій державі. Однак, на сучасному етапі державотворення в Україні не вироблено єдиного підходу до розуміння цього поняття. Інколи її навіть ототожнюють з каральною діяльністю, що не відповідає дійсності. У деяких випадках, намагаються штучно розділити на правозахисну та, власне, правоохоронну, не беручи до увагу їх мету, об'єкт, завдання та функції. У такій ситуації вкрай необхідний глибокий науковий